

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Г-ЖА V. TRSTENJAK
представено на 29 юни 2011 година¹

Дело C-162/10

Phonographic Performance (Ireland) Ltd
срещу
Ирландия и др.

(Преюдициално запитване, отправено от High Court (Commercial Division) (Ирландия))

„Авторски права и сродните им права — Директиви 92/100/ЕИО и 2006/115/ЕО — Права на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи — Член 8, параграф 2 — Публично съобщаване — Непряко публично съобщаване на звукозаписи, включени в предавания, които се приемат в хотелски стаи чрез радио- и телевизионни приемници — Публично съобщаване чрез предоставяне на разположение в хотелските стаи на устройства за възпроизвеждане и на звукозаписи — Ползватели — Справедливо възнаграждение — Член 10, параграф 1, буква а) — Ограничаване на правата — Лично използване“

Съдържание

I	– Въведение	3
II	– Приложимо право	5
	A – Международна правна уредба	5
	1. Римската конвенция	5
	2. WPPT	6
	B – Правна уредба на Съюза	8
	1. Директива 92/100	8
	2. Директива 2006/115	10
	3. Директива 2001/29	11
	B – Национална правна уредба	13

¹ — Език на оригиналния текст: немски; език на производството: английски.

III – Фактическа обстановка	14
IV – Производството пред националната юрисдикция и преюдициалните въпроси	15
V – Производството пред Съда	15
VI – Предварителни бележки	16
VII – По първия и втория преюдициален въпрос	16
A – Основни доводи на страните	17
B – Правен анализ.....	20
1. По тълкуването на понятието за публично съобщаване, съдържащо се в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29	20
2. По тълкуването на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115	21
a) Самостоятелни понятия на правото на Съюза	22
б) Международноправен контекст и контекст на правото на Съюза	22
в) По понятието за публично съобщаване	23
i) По понятието за съобщаване	23
ii) По понятието за публика	24
iii) Заключение	27
г) По понятието за ползвател	27
д) По задължението за заплащане на еднократно справедливо възнаграждение.....	28
i) По значението на думите „или“ и „еднократно“	29
ii) По справедливостта на допълнителното заплащане.....	29
iii) По правото на държавите членки на преценка.....	30
iv) По последиците от таксите за радио- и телевизионно разпространение	31
v) Заключение	32
3. Заключение	32
VIII – По третия преюдициален въпрос	32
A – Основни доводи на страните	32
B – Правен анализ.....	33
IX – По четвъртия преюдициален въпрос	34
A – Основни доводи на страните	35

Б – Правен анализ.....	35
1. По понятието за съобщаване	35
2. По понятието за публика	36
3. По понятието за ползвател	37
4. Заключение	37
Х – По петия преюдициален въпрос	37
А – Основни доводи на страните	37
Б – Правен анализ.....	37
ХІ – Заключение	38

I – Въведение

1. Както изобретяването на печатната машина от Гутенберг в крайна сметка води до авторскоправна закрила на произведенията в писмена форма, така и изобретяването на фонографа от Едисон не само засилва икономическото значение на закрилата на авторското право на музикални произведения, но и подготвя почвата за въвеждането на сродни права на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи. Използването на звукозапис засяга не само правото на автора на произведението, защитено с авторско право, но и сродните права на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи.

2. Настоящото преюдициално запитване, отправено от High Court of Ireland (наричан по-нататък „запитващата юрисдикция“), се отнася до правото на справедливо възнаграждение по член 8, параграф 2 от Директива 92/100/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1992 година относно правото на отдаване под наем и в заем и относно някои права, сродни на авторското право в областта на интелектуалната собственост², и от Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, [сродни на] авторското право в областта на интелектуалната собственост (кодифицирана версия)³, което следва да се заплаща за публичното съобщаване на вече публикуван с търговска цел звукозапис.

3. На първо място, запитващата юрисдикция иска да се установи дали такова право възниква и когато хотелиерът поставя в стаите на клиентите телевизионни и/или радиоприемници и подава до тези приемници съответен сигнал. Отговорът на този въпрос зависи от това дали в споменатия случай хотелиерът използва звукозаписите, включени в радио- и телевизионни предавания, за публично съобщаване.

2 — ОВ L 346, стр. 61; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 120.

3 — ОВ L 376, стр. 28; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 3, стр. 14.

4. На второ място, запитващата юрисдикция иска също да се установи дали ако хотелиерът предоставя на разположение в стаите не телевизионни и радиоприемници, а устройства за възпроизвеждане и съответните звукозаписи, той използва тези звукозаписи за публично съобщаване.

5. На трето място, запитващата юрисдикция иска да се установи дали държавата членка, която в такива случаи не предвижда право на справедливо възнаграждение, може да се позове на изключението по член 10, параграф 1, буква а) от Директива 92/100 или от Директива 2006/115, съгласно което държавите членки могат да предвиждат ограничения на правото на справедливо възнаграждение по отношение на личното използване.

6. Тези въпроси по същество са тясно свързани с Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles⁴. В него Съдът най-напред приема, че е налице публично съобщаване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество⁵, когато чрез телевизионни приемници, поставени в стаите на клиентите, хотелиер разпространява сигнал, независимо каква техника се използва за подаването на сигнала. Освен това Съдът приема, че ползването на хотелските стаи за лични цели не изключва наличието на публично съобщаване. По настоящото дело възниква по-специално въпросът дали посоченото решение на Съда, постановено във връзка с публичното съобщаване на защитени от авторско право произведения съгласно член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, може да се приложи към понятието за публично съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 92/100 и от Директива 2006/115, което се отнася до сродните права на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи.

7. Освен това настоящото дело е тясно свързано с дело C-135/10, SCF, по което представям заключение в един и същ ден с това по настоящото дело. По дело SCF по-специално се поставя въпросът дали зъболекар, който с поставен в кабинета си радиоприемник дава възможност на пациентите си да слушат радиопредавания, трябва да заплати справедливо възнаграждение съгласно член 8, параграф 2 от Директива 92/100 и от Директива 2006/115, понеже непряко публично разгласява звукозаписите, използвани в радиопрограмата.

4 — Решение от 7 декември 2006 г. (C-306/05, Recueil, стр. I-11519).

5 — ОВ L 167, стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230.

II – Приложимо право

A– Международна правна уредба

1. Римската конвенция

8. Член 12 от Римската конвенция от 26 октомври 1961 г. за закрила на артистите изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации (наричана по-нататък „Римската конвенция“)⁶ предвижда:

„Ако публикуван с търговска цел звукозапис или презапис на такъв звукозапис се използва пряко за излъчване или за публично съобщаване по друг начин, ползвателят заплаща само едно справедливо възнаграждение на артистите изпълнители или на продуцентите на звукозаписите, или на двете категории носители на права. При липса на споразумение между артистите изпълнители и продуцентите на звукозаписи националните законодателства могат да определят условията за разпределянето на това възнаграждение“.

9. Съгласно член 15, параграф 1, буква а) от Римската конвенция:

„1. Всяка договаряща държава може в своето национално законодателство да предвиди изключения от закрилата, гарантирана от тази конвенция, по отношение на:

(а) частно използване“.

10. Член 16, параграф 1, буква а) от Римската конвенция гласи:

„1. Всяка държава, след като стане страна по тази конвенция, е обвързана от всички задължения и се ползва от всички преимущества, предвидени от конвенцията. Всяка държава обаче може във всеки момент да декларира в уведомление, депозирано при генералния секретар на Организацията на обединените нации, че:

(а) по отношение на член 12:

(i) няма да прилага разпоредбите на този член;

(ii) няма да прилага разпоредбите на този член по отношение на някои видове използвания;

(iii) няма да прилага този член по отношение на звукозаписи, чийто продуцент не е гражданин на друга договаряща държава;

(iv) по отношение на звукозаписи, чийто продуцент е гражданин на друга договаряща държава, ще ограничи закрилата, предвидена от този член, до обем и за срок, за които другата държава предоставя закрила на звукозаписи, записани за първи път от гражданин на държавата, която прави декларацията. Фактът обаче, че договарящата държава, чийто гражданин е продуцентът, не предоставя закрила на същите категории носители на права както държавата, която прави декларацията, не се счита за различие в обема на закрила;

[...]“.

⁶ — Възпроизведена в германския Bundesgesetzblatt, 1965 II, p. 1245.

11. Република Ирландия е договаряща страна по Римската конвенция, като е направила декларация по член 16, параграф 1, буква а), подточка ii).

12. Съюзът не е договаряща страна по Римската конвенция. Само държави могат да бъдат приети за страни по нея.

2. WPPT

13. Договорът на СОИС за изпълненията и звукозаписите (наричан по-нататък „WPPT“) от 20 септември 1996 г.⁷ съдържа норми на международното право относно сродните права, които излизат извън обхвата на Римската конвенция.

14. Член 1 от WPPT предвижда:

„Връзка с други конвенции

1. Разпоредбите на този международен договор не отменят взаимните задължения на договарящите се страни по реда на Международната конвенция за [закрила на артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации], подписана в Рим на 26 октомври 1961 г. (за краткост в текста по-долу „Римската конвенция“).

2. Защитата, предоставена по реда на този международен договор, не накърнява и по никакъв начин не [засяга] защитата на авторските права върху произведения на [литературата] или [изкуството]. Следователно този международен договор не може да бъде тълкуван като ограничителен по отношение на такава защита.

3. Този международен договор не е свързан със или ограничаващ права и задължения по реда на други международни договори“.

15. Член 2 от WPPT, в който са дадени определения, предвижда в букви е) и ж):

„За целите на този международен договор:

е) „разпространение в ефир“ е безжичното предаване за целите на обществено приемане на звук или на картина и звук, или на възпроизведени такива;

ж) „[публично съобщаване]“ на [изпълнение] или на фонограма означава представянето пред обществена аудитория чрез всякакви [...] средства, с изключение на разпространение в ефир, на звук от [изпълнение, звук] или възпроизведен звук, записан под формата на фонограма; за целите на член 15 [изразът „публично съобщаване“] включва [създаването на възможност обществената аудитория да чуе] звук или възпроизведен звук, записан под формата на [...] фонограма“.

7 — Вж. Решение 2000/278/ЕО на Съвета от 16 март 2000 година относно одобрението от името на Европейската общност на Договора на СОИС за авторското право (WCT) и Договора на СОИС за изпълненията и фонограмите (WPPT) (ОВ L 89, стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 20, стр. 212).

16. В глава II от WPPT се съдържат правата на изпълнителите, а в глава III от WPPT — правата на продуцентите на фонограми. Глава IV от WPPT съдържа общи разпоредби по отношение на изпълнителите и продуцентите на фонограми. Член 15 от WPPT, който се намира в тази глава, се отнася до правото на възнаграждение за разпространение в ефир и публично съобщаване, и предвижда:

„1. Изпълнителите и продуцентите на фонограми притежават право на еднократно [справедливо] възнаграждение за пряко или непряко ползване на фонограми, публикувани [...] [с търговска цел за излъчване] или за целите на [публично съобщаване].

2. Националните законодателства на договарящите се страни [могат] да съдържат разпоредби във връзка с еднократното [справедливо] възнаграждение, платимо от по[лзвателя] на изпълнителя или на продуцента на фонограма, или съвместно на изпълнителя и на продуцента на фонограма. В случай че отношенията между изпълнителя и продуцента на фонограми не [са уредени от] споразумение, договарящите се страни имат право да приемат законодателен акт, уреждащ [...] разпределението на сумата на еднократното [справедливо] възнаграждение между изпълнителя и продуцента на фонограми.

3. В нарочно уведомление до Генералния директор на Световната организация за интелектуална собственост всяка от договарящите се страни има право да декларира, че ще прилага разпоредбите [...] на параграф 1 единствено по отношение на [определени видове] ползване, че ще [ограничи по друг начин прилагането на тези разпоредби] или че разпоредбите няма да бъдат прилагани.

4. За целите на този член предоставените на обществена аудитория фонограми посредством жична или безжична технология по начин, позволяващ достъп до такива фонограми във време и на място по избор на отделните членове на обществената аудитория, се счита за [публикуване] с търговски цели“.

17. Член 16 от WPPT, озаглавен „Ограничения и изключения“, гласи:

„1. В рамките на своите национални законодателства договарящите се страни имат право да предвидят същите ограничения и изключения по отношение на защитата на изпълнителите и продуцентите на [фонограми] [като тези, които те са предвидили] по отношение на защитата на авторското право [върху произведенията на литературата и изкуството].

2. Договарящите се страни [трябва да прилагат] ограниченията и изключенията [...] на [предвидените в] този договор [права] единствено [в] специфични случаи, които не нарушават обичайното ползване на изпълнението или фонограмата, и не накърняват [по необоснован начин] законните интереси на изпълнителя или на продуцента на фонограмата“.

18. Република Ирландия и Съюзът са договарящи страни по WPPT. Нито Република Ирландия, нито Съюзът са направили декларация по член 15, параграф 3 от WPPT.

Б– Правна уредба на Съюза⁸

1. Директива 92/100

19. Пето съображение, от седмо до десето съображение, от петнадесето до седемнадесето съображение, както и двадесето съображение от Директива 92/100 гласят:

„[...]

като има предвид, че надлежната закрила на произведенията — обект на авторското право, и на обектите на сродни права чрез правото на отдаването под наем и правото на отдаването в заем, както и защитата на обектите на сродни права чрез правото на [записване], правото на възпроизвеждане, правото на разпространение, правото на излъчване и [на публично] съобщаване [...], може да бъде определена като елемент с основно значение за икономическото и културното развитие на Общността;

[...]

като има предвид, че творческата и художествената работа на авторите и артистите-изпълнители има нужда от адекватен доход като основа за по-нататъшна творческа и художествена работа, а инвестициите, по-специално необходими за производството на звукозаписи и филми, са твърде високи и рискови; като има предвид, че възможността за осигуряване на този доход и възвръщане на инвестициите може да бъде гарантирана ефективно [само] чрез адекватна правна закрила на съответните носители на права;

като има предвид, че творческата, художествената и предприемаческата дейност до голяма степен е дейност на лица със самостоятелна заетост; като има предвид, че извършването на тази дейност се улеснява чрез предоставянето на хармонизирана правна закрила в Общността;

като има предвид, че доколкото тази дейност се изразява главно в услуги, тяхното предоставяне трябва [също] да бъде [...] улеснено чрез създаването на хармонизирана правна рамка в Общността;

като има предвид, че законодателството на държавите членки трябва да бъде сближено така че да не противоречи на международните конвенции, върху които се основават законите за авторското право и сродните му права в много от държавите членки;

[...]

като има предвид, че е нужно да се въведе уредба, чрез която се гарантира, че авторите и артистите-изпълнители получават неотменимо справедливо възнаграждение, като запазват възможността да поверяват управлението на това право на [...] дружества [за колективно управление], които ги представляват;

като има предвид, че справедливото възнаграждение трябва да се извършва чрез едно или няколко плащания при сключването на договора или след това;

като има предвид, че при справедливото възнаграждение трябва да се отчита значението на приноса на съответните автори и артисти изпълнители за звукозаписа или филма;

⁸ — В съответствие с използваните в ДЕС и ДФЕС означения понятието „право на Съюза“ се използва като общо понятие за общностното право и за правото на Съюза. Доколкото по-нататък става въпрос за конкретни разпоредби от първичното право, ще се посочват действащите разпоредби *ratione temporis*.

[...]

като има предвид, че държавите членки могат да предвидят по-обширна закрила за носителите на права, сродни на авторското право, отколкото изисква член 8 от настоящата директива;

[...]“.

20. Член 8 от Директива 92/100 е озаглавен „Излъчване и [съобщаване] на публиката“. Той гласи:

„1. Държавите членки са длъжни да предвидят за артистите изпълнители изключително право да разрешават или забраняват излъчването по безжичен път и съобщаването на публиката на техните изпълнения, освен ако самото изпълнение вече представлява излъчено изпълнение или е създадено чрез [записване].

2. Държавите членки са длъжни да предвидят право, чрез което се гарантира, че ползвателят заплаща еднократно справедливо възнаграждение, ако [публикуван с търговска цел] звукозапис[...] или [презапис] на този звукозапис се използва за излъчване по безжичен път или за какъвто и да е вид съобщаване на публиката, [както] и [...] [се] гарантира[...], че това възнаграждение се поделя между съответните артисти изпълнители и продуценти на звукозаписи. При липса на съгласие между артистите-изпълнители и продуцентите на звукозаписи, държавите членки могат да установят условията за поделяне на възнаграждението помежду им.

3. Държавите членки са длъжни да предвидят за излъчващите организации изключително право да разрешават или забраняват преизлъчването на техните предавания по безжичен път, както и съобщаването на техните програми на публиката, ако това съобщаване се извършва на места, достъпни за публиката срещу заплащане на входна такса“.

21. Член 10 от Директива 92/100 предвижда:

„Ограничаване на правата

1. Държавите членки могат да предвидят ограничения на правата, посочени в глава II по отношение на:

а) личното използване;

[...]

2. Независимо от разпоредбата на параграф 1, всяка държава членка може да предвиди за закрилата на артисти изпълнители, продуценти на звукозаписи, излъчващи организации и продуценти на първо[начален запис] на филми същите ограничения, каквито предвижда за закрилата на авторското право върху произведения на литературата и изкуството. Независимо от това, принудителни лицензии могат да се предвиждат само доколкото съответстват на Римската конвенция.

3. Параграф 1, буква а) не засяга действащите или бъдещите нормативни актове относно възнаграждението за възпроизвеждане за лични цели“.

2. Директива 2006/115

22. С Директива 2006/115 е консолидирана Директива 92/100. Съображения 3, 5—7, 12, 13 и 16 от Директива 2006/115 гласят:

„(3) Адекватната закрила на произведенията, обект на авторско право, и на обектите на сродни права чрез правото на отдаване под наем и в заем, както и закрилата на обектите на сродни права чрез правото на записване, правото на разпространение, правото на излъчване и публично съобщаване, може да бъде определена като елемент с основно значение за икономическото и културното развитие на Общността.

[...]

(5) Творческата и художествената работа на авторите и изпълнителите има нужда от адекватен доход като основа за по-нататъшна творческа и художествена работа, а инвестициите, по-специално необходими за производството на звукозаписи и филми, са твърде големи и рискови. Възможността за осигуряване на този доход и възвръщане на инвестициите може да бъде гарантирана ефективно [само] чрез адекватна правна закрила на съответните носители на права.

(6) Тези творчески, художествени и предприемачески дейности до голяма степен са дейности на самостоятелно заети лица. Извършването на тези дейности се улеснява чрез предоставянето на хармонизирана правна закрила в Общността. Доколкото тази дейност се изразява главно в услуги, тяхното предоставяне трябва [също] да бъде [...] улеснено чрез създаването на хармонизирана правна рамка в Общността.

(7) Законодателството на държавите членки следва да бъде сближено, така че да не противоречи на международните конвенции, върху които се основават законите за авторското право и сродните му права в много от държавите членки.

[...]

(12) Необходимо е да се въведе уредба, чрез която се гарантира, че авторите и изпълнителите получават неотменимо справедливо възнаграждение, като запазват възможността да поверяват управлението на това право на [...] дружества [за колективно управление], които ги представляват.

(13) Справедливото възнаграждение може да се извършва чрез едно или няколко плащания при сключването на договора или след това. То би следвало да отчита значението на приноса на съответните автори и изпълнители за звукозаписа или филма.

[...]

(16) Държавите членки могат да предвидят по-обширна закрила за носителите на права, сродни на авторското право, отколкото изискват разпоредбите, установени в настоящата директива по отношение на излъчването и публичното съобщаване“.

23. Глава II от Директивата урежда правата, сродни на авторското право. Член 8 от Директивата, който се отнася до излъчването и публичното съобщаване, предвижда:

„1. Държавите членки предвиждат за изпълнителите изключително право да разрешават или забраняват излъчването по безжичен път и публичното съобщаване на техните изпълнения, освен ако самото изпълнение вече представлява излъчено изпълнение или е създадено чрез записване.

2. Държавите членки предвиждат право, чрез което се гарантира, че ползвателят заплаща еднократно справедливо възнаграждение, ако [публикуван с търговска цел] звукозапис[...] или [...] [презапис] на този звукозапис се използва за излъчване по безжичен път или за какъвто и да е вид публично съобщаване, както и се гарантира, че това възнаграждение се поделя между съответните [артисти] изпълнители и продуценти на звукозаписи. При липса на съгласие между [артистите] изпълнители[...] и продуцентите на звукозаписи, държавите членки могат да установят условията за поделяне на възнаграждението помежду им.

3. Държавите членки предвиждат за излъчващите организации изключително право да разрешават или забраняват преизлъчването на техните предавания по безжичен път, както и публичното съобщаване на техните предавания [...], ако това съобщаване се извършва на места, достъпни за публиката срещу заплащане на входна такса“.

24. Член 10 от Директивата е озаглавен „Ограничаване на правата“ и гласи:

„1. Държавите членки могат да предвиждат ограничения на правата, посочени в настоящата глава, по отношение на:

а) личното използване;

[...]

2. Независимо от разпоредбата на параграф 1, всяка държава членка може да предвиди за закрилата на [артисти] изпълнители, продуценти на звукозаписи, излъчващи организации и продуценти на първоначален запис на филми същите ограничения, каквито предвижда за закрилата на авторското право върху произведения на литературата и изкуството.

Независимо от това, принудителни лицензии могат да се предвиждат, само доколкото съответстват на Римската конвенция.

3. Посочените в параграфи 1 и 2 ограничения се прилагат [само] в някои специфични случаи, които не противоречат на нормалното използване на обектите, както и не засягат по необоснован начин законните интереси на носителя на правото“.

25. Член 14 от Директивата е озаглавен „Отмяна“ и гласи:

„С настоящото се отменя Директива 92/100/ЕИО, без да се засягат задълженията на държавите членки относно времевите ограничения за транспониране в националното законодателство на директивите, изложени в част Б от приложение I.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се тълкуват в съответствие с таблицата на съответствието в приложение II“.

3. Директива 2001/29

26. Съображения 9—12, 15, 23, 24 и 27 от Директива 2001/29 гласят:

„(9) Всяка хармонизация на авторското право и сродните му права трябва да се основава на висока степен на закрила, тъй като такива права са основни за интелектуалното творчество. Тяхната защита спомага, за да гарантира поддържането и развитието на творческия процес в интерес на авторите, артистите изпълнители, продуцентите, потребителите, културата, промишлеността и публиката като цяло. Интелектуалната собственост следователно е призната за неразделна част от собствеността.

(10) Ако авторите или артистите изпълнители следва да продължат творческата си и артистична работа, те трябва да получат съответно възнаграждение за използването на техните произведения, както и продуцентите, за да бъдат в състояние да финансират това произведение. Инвестициите, необходими за създаването на продукти като звукозаписи, филми или аудио-визуално произведение, и на услуги, например услугите „до поискване“, са значителни. Необходима е адекватна правна закрила на правата върху интелектуална собственост, за да се гарантира наличието на такова възнаграждение и за да се гарантира възможността за задоволителна възвръщаемост от тези инвестиции.

(11) Строга и ефективна система за защита на авторското право и сродните му права е един от основните начини, които позволяват да се гарантира на европейското културно творчество и продуцентство получаването на необходимите средства и да се запази независимостта и достойнството на творците и изпълнителите.

(12) Адекватната защита на произведенията, обект на авторското право и обектите на сродните му права, е също от голямо значение от културна гледна точка. Член 151 от Договора изисква Общността да отчита културните аспекти в своите действия.

[...]

(15) Дипломатическата конференция, която се проведе под егидата на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) през декември 1996 г., доведе до приемането на два нови договора, а именно Договора на СОИС за авторското право и Договора на СОИС за изпълнения и звукозаписи, разглеждащи съответно закрилата на автори и закрилата на изпълнители и продуценти на звукозаписи. Тези договори актуализират международната закрила на авторското право и на сродните му права в значителна степен, а именно по отношение на така наречения „електронен бележник“, и усъвършенстват средствата за борба с пиратството в световен мащаб. Общността и голяма част от държавите членки вече са подписали договорите и е в ход процесът за изготвяне на процедури за ратификация на договорите от Общността и държавите членки. Настоящата директива също има за цел прилагането на някои от новите международни задължения.

[...]

(23) Настоящата директива следва да хармонизира в по-голяма степен правото на автора на съобщаване на публиката. [Това] право следва да се разбира в широк смисъл, като обхваща всяко съобщаване на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда [съобщаването]. Това право следва да обхваща всяко такова предаване или препредаване на произведение на публиката по жичен или безжичен път, включително аудио-визуално излъчване. Това право не обхваща други действия.

(24) Правото да се предоставят на разположение на публиката закриляни обекти, посочени в член 3, параграф 2, следва да се разбира като обхващащо всички действия на предоставяне на такъв обект на разположение на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда актът на предоставяне на разположение и като необхващащо други действия.

[...]

(27) Самото предоставяне на физически съоръжения, които имат за цел да позволят или реализират [съобщаването], не представлява само по себе си [съобщаване] по смисъла на настоящата директива.

[...]“.

27. Член 3, параграфи 1 и 2 от Директива 2001/29 гласи:

„1. Държавите членки предоставят на авторите изключително право да разрешават или забраняват публичното [съобщаване] на техни произведения по жичен или безжичен път, включително предоставяне на публично разположение на техни произведения по такъв начин, че всеки може да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него.

2. Държавите членки предвиждат [за изброените по-долу лица] изключително право да разрешават или забраняват предоставяне на публично разположение по жичен или безжичен път по такъв начин, че всеки да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него:

а) [артистите] изпълнители[...] — на [записите] на техните изпълнения;

б) за продуценти на звукозаписи — на техните звукозаписи;

[...]

г) за радио- и телевизионните организации — за [записа] на техните излъчвания, независимо дали тези излъчвания са предавани по жичен път или по въздуха, включително чрез кабел или спътник“.

В– Национална правна уредба

28. Релевантните разпоредби от националното право се съдържат в Copyright and Related Rights Act 2000—2007 (наричан по-нататък „Законът от 2000 г.“)

29. Част втора от Закона от 2000 г. е озаглавена „Авторско право“.

30. Що се отнася до звукозаписите, член 17, параграф 2, буква б) от Закона от 2000 г. предвижда авторско право върху тях. Съгласно член 21, буква а) и член 23, буква л) продуцентът на звукозапис е авторът, който съответно е първият носител на авторското право върху звукозаписа.

31. Глава четвърта от Закона от 2000 г. е озаглавена „Права на носителите на авторски права“.

32. Съгласно член 37, параграф 1, буква б) от посочената глава носителят на авторско право (включително продуцентът на звукозапис) има изключителното право „да предостави произведението на разположение на обществеността“. Следователно съгласно ирландското право продуцентът на звукозапис до известна степен има право с по-широк обхват, отколкото би имал съгласно Директива 92/100 или Директива 2006/115.

33. Съгласно член 37, параграф 2 от Закона от 2000 г. който без разрешение на носителя на авторското право извършва действия, ограничени от авторското право, или позволява на друго лице да извършва такива действия, нарушава авторското право.

34. Член 38 от Закона от 2000 г. обаче предвижда права на използване във връзка с публичното съобщаване на звукозаписи и с тяхното включване в услуги за излъчване или в услуги за разпространение по кабелни програми. Съгласно посочената разпоредба всеки има право на такова използване, при условие че е готов да заплати справедливо възнаграждение за тяхното разпространение или използване, включено в услуги за излъчване или в услуги за кабелни програми, както и че спазва другите условия по член 38 от Закона от 2000 г.

35. Глава 6 от Закона от 2000 г. определя кои действия са разрешени по отношение на произведенията, закриляни от авторско право.

36. Член 97 от посочената глава гласи:

„1. При спазване на параграф 2, не е нарушение на авторското право върху звукозапис, предаване или кабелна програма предоставянето им за слушане или гледане, ако те се слушат или гледат:

- a) в част от помещенията, в които могат да пренощуват обитатели или приходящи лица;
- b) като част от осигуряването на грижи, предоставяни само или главно на обитатели или приходящи лица.

2. Параграф 1 не се прилага към попадащите в приложното поле на този параграф части от помещения, в които за достъпа до частите от помещенията, където има възможност за слушане или гледане на звукозаписа, предаването или кабелната програма, се събира отделна такса“.

37. Част трета от Закона от 2000 г. се отнася до правата на артистите изпълнители. Член 246 от Закона от 2000 г., който се намира в тази глава, съдържа по отношение на артистите изпълнители изключение, сходно на съдържащото се в член 97.

38. Що се отнася до авторите на литературни, художествени, кинематографични или музикални произведения по смисъла на Директива 2001/29, липсва разпоредба, която да съдържа изключение, аналогично на това по член 97 или по член 246.

III – Фактическа обстановка

39. Ищецът в главното производство е дружество за колективно управление на авторски права. Членовете му са продуценти на звукозаписи, които са носители на сродни права върху звукозаписи. От името на своите членове ищецът предявява техните права, произтичащи от публичното съобщаване на звукозаписите им.

40. Ответникът в главното производство е ирландската държава.

41. Според ищеца в главното производство ирландската държава не е транспонирала правилно Директиви 92/100 и 2006/115. Той твърди, че член 97, параграф 1 от Закона от 2000 г. е несъвместим с член 8, параграф 2 от Директива 92/100 и от Директива 2006/115, доколкото не предвиждал право на справедливо възнаграждение за разгласяването на звукозаписи, което ирландски хотели и туристически пансиони извършват като част от тяхната услуга в стаите на клиентите чрез радиоприемници, телевизионни приемници и аудиосистеми.

42. Ищецът в главното производство предявява иск срещу ирландската държава, с който иска да се установи, на първо място, че като е приела член 97, параграф 1 от Закона от 2000 г. ирландската държава не е изпълнила задължението си за транспониране на член 8, параграф 2 от Директива 92/100 и от Директива 2006/115, и задължението си по член 10 ЕО. На второ място, ищецът иска обезщетение за вредите, претърпени в резултат на посочените нарушения.

IV – Производството пред националната юрисдикция и преюдициалните въпроси

43. Запитващата юрисдикция поставя въпроса дали приложимото на основание член 97, параграф 1, буква а) и член 246 от Закона от 2000 г. изключение от задължението за плащане на справедливо възнаграждение е съвместимо с член 8, параграф 2 от Директива 92/100 и от Директива 2006/115, доколкото освобождава от задължението за плащане на справедливо възнаграждение за разгласяването на звукозаписи, излъчвания или кабелна програма в хотелски стаи или в стаи на пансион. При тези обстоятелства в преюдициалното си запитване запитващата юрисдикция поставя следните въпроси:

- „1. Хотелиерът, който поставя в стаите на клиентите радио- и/или телевизионни приемници, до които подава излъчван сигнал, представлява ли „ползвател“, извършващ „публично съобщаване“ на звукозапис, който може да бъде възпроизведен в предаване, за целите на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115?
2. Ако отговорът на първия въпрос е утвърдителен, член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 задължава ли държавите членки да предвидят правото на заплащане на справедливо възнаграждение от хотелиера, в допълнение към справедливото възнаграждение, заплащано от радиотелевизионния оператор за възпроизвеждането на звукозаписа?
3. Ако отговорът на първия въпрос е утвърдителен, член 10 от Директива 2006/115 позволява ли на държавите членки да освободят хотелиерите от задължението да заплащат „еднократно справедливо възнаграждение“ на основание „лично използване“ по смисъла на член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115?
4. Хотелиерът, който предоставя в стаята на клиент устройство (различно от радио- или телевизионен приемник) и звукозаписи върху материален носител или в дигитална форма, които могат да се възпроизвеждат или слушат с помощта на устройството, представлява ли „ползвател“, извършващ „публично съобщаване“ на звукозапис по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115?
5. Ако отговорът на четвъртия въпрос е утвърдителен, член 10 от Директива 2006/115 позволява ли на държавите членки да освободят хотелиерите от задължението да заплащат „еднократно справедливо възнаграждение“ на основание „лично използване“ по смисъла на член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115?“.

44. Според запитващата юрисдикция производството не се отнася до общодостъпните помещения в хотелите и пансионите, а само до хотелските стаи или стаите в пансионите. Освен това производството не се отнася до интерактивни предавания или предавания „до поискване“.

V – Производството пред Съда

45. На 7 април 2010 г. преюдициалното запитване постъпва в секретариата на Съда.

46. В писмената фаза на производството становища представят ищецът в главното производство, ирландското и гръцкото правителство, както и Комисията.

47. В общото съдебно заседание по настоящото дело и по дело SCF (C-135/10), проведено на 7 април 2011 г., участват представителите на ищеца в главното производство, на SFC, на г-н Marco del Corso, на италианското, ирландското, гръцкото и френското правителство, както и на Комисията.

VI – Предварителни бележки

48. В главното производство ищецът иска да му бъде изплатено обезщетение за вреди, основано на отговорността на ирландската държава за нарушение на правото на Съюза. Съгласно практиката на Съда правото на Съюза по принцип предвижда право на обезщетение, когато целта на нарушената правна норма на Съюза е предоставянето на права на частноправните субекти, нарушението на тази норма е достатъчно съществено и съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпяната от частноправните субекти вреда⁹. В преюдициалните си въпроси запитващата юрисдикция умишлено се е съсредоточила върху въпроса дали ирландската държава е нарушила задълженията си за транспониране на член 8, параграф 2 от Директива 92/100 и от Директива 2006/115. Ако въз основа на насоките по-долу във връзка с тълкуването на посочените разпоредби отговорът на този въпрос е утвърдителен, ще трябва още да се провери, ако запитващата юрисдикция възнамерява да основе решението си с предвидената от правото на Съюза отговорност на държавата, дали са изпълнени и останалите условия за ангажирането на тази отговорност.

49. Освен това искам да отбележа, че по-нататък с цел опростяване ще разгледам само Директива 2006/15. Въпросът за нарушение на правото на Съюза действително се отнася както до член 8, параграф 2 от Директива 92/100, така и до член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Директива 2006/115 обаче просто консолидира Директива 92/100, така че текстът на немски език на член 8, параграф 2 е идентичен в двете директиви. Поради това по-нататък ще се спра само на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, като посоченото се отнася съответно и за член 8, параграф 2 от Директива 92/100. По-долу, също с цел опростяване, ще се позовавам само на хотелиерите, като тези съображения важат съответно и за лицата, които стопанисват пансиони.

VII – По първия и втория преюдициален въпрос

50. С първите си два въпроса запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 следва да се тълкува в смисъл, че хотелиерът, който поставя в хотелските стаи телевизионни и/или радиоприемници и предава до тях излъчван сигнал, трябва да заплаща справедливо възнаграждение за непрякото съобщаване на звукозаписите, включени в предаванията.

51. Член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 предвижда, че трябва да се заплаща справедливо възнаграждение, ако публикуван с търговска цел звукозапис или презапис на този звукозапис се използва за излъчване по безжичен път или за какъвто и да е вид публично съобщаване. По-нататък с цел опростяване ще разгледам само хипотезата на публикуван с търговска цел звукозапис, като съображенията важат съответно и за презаписа на такъв звукозапис.

52. Най-напред запитващата юрисдикция иска да се установи дали в случай като настоящия хотелиерът извършва „публично съобщаване“ по смисъла на посочената разпоредба и дали представлява „ползвател“ за нейните цели. Запитващата юрисдикция също така иска да се установи дали такова задължение може да съществува и когато телевизионният или радиооператорът вече е заплатил справедливо обезщетение за използването на звукозаписите при предаванията си.

⁹ — Решение от 19 ноември 1991 г. по дело Francovich и др. (C-6/90 и C-9/90, Recueil, стр. I-5357, точка 35), Решение от 5 март 1996 г. по дело Brasserie du pêcheur и Factortame (C-46/93 и C-48/93, Recueil, стр. I-1029, точка 31), Решение от 9 декември 2010 г. по дело Combinatie Spijker Infrabouw/De Jonge Konstruktie и др. (C-568/08, Сборник, стр. I-12655, точка 87).

A– Основни доводи на страните

53. Според ищеца в главното производство и френското правителство член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 следва да се тълкува в смисъл, че в случай като настоящия хотелиерът е длъжен да заплаща справедливо възнаграждение.

54. На първо място, налице било публично съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Това понятие било самостоятелно понятие на правото на Съюза, което трябвало да се тълкува като понятието за публично съобщаване, съдържащо се в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. Този извод се потвърждавал от употребата на идентична формулировка на немски език в двете разпоредби. Разликите между степента на закрила на авторските права и сродните им права не били пречка за съгласувано тълкуване на понятието за публично съобщаване. Според целите не само авторите, но и артистите изпълнители и продуцентите на звукозаписи следвало да получават справедливо обезщетение, като на последните следвало да се гарантира справедливо възнаграждение за високорисковите инвестиции за създаване на звукозаписи. Във връзка с това френското правителство отбелязва, че и целта на Директива 2001/29 за предотвратяване на нарушенията, предизвикани от различия между правните норми, подкрепя тезата за съгласувано тълкуване на понятието за публично съобщаване. То счита, че нарушенията, произтичащи от вече предоставената на държавите членки възможност да предвиждат изключения и ограничения, щели да имат по-тежки последици, ако тълкуването на понятието за публично съобщаване бъде оставено на правото на преценка на държавите членки. Еднакво тълкуване на понятието за публично съобщаване било необходимо и по съображение, че съгласно Директива 2006/116/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 година за срока за закрила на авторското право и някои сродни права¹⁰ това тълкуване било от значение за срока за закрила на авторското право и на сродните му права. Ищецът в главното производство посочва, че щели да бъдат обхванати и случаите на непряко предаване. В Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles при наличието на сходни обстоятелства Съдът е приел, че е извършено публично съобщаване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. Достатъчно било радио- или телевизионната програма да е предоставена на разположение чрез поставянето на радио- или телевизионни приемници и препредаването до тях на сигнал. Нямало значение дали клиентите на хотела действително използват приемниците. Осигурявайки достъпа до радио- или телевизионната програма, хотелиерите всъщност предоставяли допълнителна услуга и следователно преследвали икономически интерес.

55. На второ място, според ищеца в главното производство и френското правителство фактът, че съгласно член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се заплати еднократно възнаграждение, не е пречка за съществуването на задължение за заплащане на справедливо възнаграждение. Всъщност това не означавало, че хотелиерът не трябва да заплаща възнаграждение за публично съобщаване в хипотезата на вече заплатено възнаграждение от радио- или телевизионния оператор. Напротив, справедливо възнаграждение трябвало да се заплаща за всяко използване, релевантно съгласно член 8, параграф 2 от Директивата, независимо дали представлявало пряко или непряко използване. Доколкото посочената разпоредба визирала еднократно справедливо възнаграждение, това просто означавало задължение за хотелиера да заплати само едно възнаграждение, което след това трябвало да бъде поделено между продуцентите и артистите изпълнители. Тълкуването в този смисъл не противоречало и на Решение на Съда по дело SENA¹¹, тъй като в посоченото решение Съдът разгледал само изискванията на правото на Съюза относно размера на възнаграждението.

10 — ОВ L 372, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 3, стр. 7.

11 — Решение от 6 февруари 2003 г. по дело SENA (C-245, Recueil, стр. I-1251)

56. Според *ирландското и гръцкото правителство* член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 няма как да се тълкува в смисъл, че в случай като настоящия хотелиерът е длъжен да заплаща справедливо възнаграждение.

57. На първо място, според ирландското правителство на въпроса дали е налице публично съобщаване трябва да се даде отговор с оглед на националното право.

58. На второ място, според ирландското и гръцкото правителство не е налице публично съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Те считат, че тази разпоредба се отнася само до разгласяването в дискотека, на концерт или в бар. Във връзка с това ирландското правителство отбелязва, че понятието за публично съобщаване, съдържащо се в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, не може да се тълкува по същия начин както Съдът тълкувал понятието за публично съобщаване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 в Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles. Преди всичко член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 предвиждал за авторите абсолютно право. За сметка на това за продуцентите на звукозаписи абсолютно право било предвидено само по отношение на предоставянето на публично разположение съгласно член 3, параграф 2 от Директива 2001/29, а по отношение на публичното съобщаване съгласно член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 — само икономическо право. Освен това посочените права се вписвали в различен международноправен контекст. По-специално понятието за публично съобщаване, дефинирано в член 2, буква ж) от WPPT, било по-тясно от използваното в член 8 от WCT понятие. Във връзка с това ирландското правителство отбелязва, че съгласно член 2, буква ж) от WPPT звукозаписите трябвало да бъдат предоставени за слушане, какъвто бил случаят само в хипотезата на действително включен радио- или телевизионен приемник. Освен това Съдът основал тълкуването си на понятието за публично съобщаване, съдържащо се в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, на съображението, че посоченото понятие обхващало и правото на предоставяне на публично разположение. За разлика от това, член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 не предвиждал право на справедливо възнаграждение за „предоставянето на публично разположение“ на звукозапис. В допълнение съображенията на Директива 2001/29, от една страна, и на Директива 2006/115, от друга, опровергавали тезата за съгласувано тълкуване на понятието за публично съобщаване. Нещо повече, при кодифицирането на Директива 92/100 с Директива 2006/115 нито било направено препращане към член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, нито било уточнено, че са обхванати и случаите на непряко съобщаване. От друга страна, трябвало да се вземат предвид възможностите за изключение съгласно Римската конвенция и съгласно WPPT. На последно място, довод против съгласуваното тълкуване била възможността държавите членки да предвиждат права с по-широк обхват. Гръцкото правителство допълва, че твърде широкото тълкуване на понятието за публично съобщаване би довело до нежелани резултати поради възможността в такъв случай монтирането на централна антена в жилищен дом и отдаването под наем на радио- или телевизионни приемници да бъдат разглеждани като публично съобщаване. Всъщност в настоящия случай ставало въпрос за приемането на излъчване, което по принцип било защитено от основните права. Освен това трябвало да бъдат отчетени интересите на туристическия сектор.

59. На трето място, според гръцкото и ирландското правителство в случай като настоящия хотелиерът не е ползвател по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Най-напред ирландското правителство отбелязва, че хотелиерът само предоставя на разположение приемниците и оказва техническа помощ във връзка с получаването на съответните сигнали. Ако не включел тези приемници, хотелиерът не бил ползвател. Освен това трябвало да се има предвид, че за разлика от член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 визирал ползвателя. Според гръцкото правителство ползвател бил само радио- или телевизионният оператор, а хотелиерът само позволявал приемането на предаванията. Това приемане по принцип било защитено от основните права и следователно ирелевантно от гледна точка на авторското право.

60. На четвърто място, според гръцкото и ирландското правителство правото на справедливо възнаграждение трябва да се отхвърли и поради това че съгласно член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 хотелиерът не трябвало да заплаща допълнително възнаграждение в хипотезата на вече заплатено справедливо възнаграждение от страна на радио- или телевизионния оператор за използването. Според ирландското правителство това било видно от употребата на изразите „или“ и „еднократно“, както и от систематичната връзка между отделните параграфи на член 8 от Директивата. Такова заплащане не било и справедливо, просто защото радиотелевизионният оператор трябвало вече да е заплатил възнаграждение. Според гръцкото правителство възнаграждението, заплатено от радио- или телевизионния оператор, обхващало и приемането на предаванията по радио- и телевизионните приемници в хотелските стаи. По-нататък трябвало да се има предвид, че в някои държави членки, като например в Гърция, вече имало задължение да се заплаща такса за приемането на радио- и телевизионни програми. Тази такса се заплащала и от хотелите, и следователно посредством цената на стаята — косвено и от клиентите.

61. *Комисията* също счита, че член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 не трябва да се тълкува в смисъл, че в случай като настоящия държавата членка е длъжна да предвиди заплащането на справедливо възнаграждение.

62. Практиката на Съда по член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 не можела автоматично да се прилага към член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Напротив, трябвало да се отчитат разликите между тези две разпоредби. Докато на автора се предоставяла максимална степен на закрила и поради тази причина — изключително право, на продуцента на звукозаписи се предоставяло само по-слабото право на справедливо възнаграждение. Освен това двете разпоредби се вписвали в различен международноправен контекст.

63. Независимо от тези разлики, според Комисията в случай като настоящия следвало да се приеме, че е налице публично съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Най-напред посочената разпоредба обхващала и случаите на непряко предаване. На следващо място, от член 2, буква ж) от WPPT било видно, че за да е налице съобщаване по смисъла на член 15, параграф 1 от WPPT, било достатъчно да е дадена възможност за слушане на звукозаписите. Освен това съобщаването било публично. Според Комисията въпросът дали съобщаването е публично зависи от това дали мястото, на което се възпроизвежда звукозаписът, е частно или обществено, дали съобщаването има икономическа стойност и колко голяма е аудиторията. Въз основа на тези критерии и в съответствие с Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles за настоящия случай трябвало да се приеме, че е налице публично съобщаване.

64. Комисията обаче счита, че в настоящия случай не е справедливо хотелиерът да заплаща допълнително възнаграждение. Първо, в рамките на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 държавите членки имали право на преценка, което произтичало от предоставените от международното право на държавите членки възможности да предвиждат ограничения и изключения. Според Комисията посоченото право им позволявало да определят не само кога възнаграждението е справедливо, но и дали въобще е справедливо. Второ, тя счита за несъвместимо с различната степен на закрила, предоставена с член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, от една страна, и с член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, от друга, ако в случай като настоящия, в който радиотелевизионният оператор вече е заплатил справедливо възнаграждение, и хотелиерът трябва да плаща допълнително възнаграждение. Нямало значение дали публиката има интерес от съобщаване.

Б– Правен анализ

65. Тези преюдициални въпроси са поставени в контекста на Решение на Съда по дело SGAE/Rafael Hoteles¹². В него Съдът постановява, че хотелиерът, който разпространява телевизионен сигнал чрез поставени в хотелските стаи телевизионни приемници, съобщава публично по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 използваните в телевизионното предаване произведения. Посочената разпоредба урежда изключителното право на автора да разрешава или забранява публичното съобщаване на произведенията му. По настоящото дело спорът между страните е по-специално дали това тълкуване на понятието за публично съобщаване, дадено с оглед на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, може да се приложи към същото понятие, съдържащо се в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Предвид гореизложеното, най-напред ще разгледам Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles (1) преди да се спра на тълкуването на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 (2).

1. По тълкуването на понятието за публично съобщаване, съдържащо се в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29

66. В Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles Съдът приема, че разпространението на сигнал чрез поставени в хотелските стаи телевизионни приемници, което даден хотел извършва за клиентите си, представлява, независимо какви технически средства се използват за предаване на сигнала, публично съобщаване по смисъла на член 3, параграф 1 от същата директива. Съдът мотивира решението си със следните съображения.

67. Първо, Съдът се позовава на съображенията на Директива 2001/29. Най-напред той се позовава на съображение 23, съгласно което понятието за публично съобщаване следва да се разбира в широк смисъл¹³. По-нататък Съдът посочва, че само така може да бъде постигната посочената в съображения 9 и 10 цел да се създаде висока степен на закрила на авторите и да им се предостави съответно възнаграждение за използването на техните произведения¹⁴.

68. Второ, Съдът цитира практиката си по други разпоредби на правото на Съюза¹⁵.

69. Трето, Съдът отчита кумулативните последици, които могат да произтекат от факта, че в хотелските стаи обикновено клиентите бързо следват едни след други, и следователно е възможно предоставянето на достъп до произведенията да придобие особено значение¹⁶.

12 — Посочено в бележка под линия 4.

13 — Пак там, точка 36.

14 — Пак там, точка 36.

15 — Пак там, точка 37. В това отношение Съдът най-напред се позовава на Решение от 2 юни 2005 г. по дело Mediakabel (C-89/04, Recueil, стр. I-4891, точка 30), в което във връзка с член 1, буква а) от Директива 89/552/ЕИО на Съвета от 3 октомври 1989 година относно координирането на някои разпоредби, формулирани в действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до упражняване на телевизионна дейност (ОВ L 298, стр. 23; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 215), Съдът тълкува понятието за приемане на телевизионно предаване от обществеността в смисъл, че определящ фактор е приемането от неопределен брой потенциални телевизионни зрители. Освен това Съдът се позовава на Решение от 14 юли 2005 г. по дело Lagardère Active Broadcast (C-192/04, Recueil, стр. I-7199, точка 31), в което във връзка с член 1, параграф 2, буква а) от Директива 93/83/ЕИО на Съвета от 27 септември 1993 година относно координирането на някои правила, отнасящи се до авторското право и сродните му права, приложими към спътниковото излъчване и кабелното препредаване (ОВ L 248, стр. 15; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 134) тълкува понятието за публично съобщаване чрез спътник в смисъл, че определящ фактор е съобщаването на неопределен брой потенциални слушатели.

16 — Пак там, точка 38 и сл.

70. Четвърто, Съдът приема, че съгласно член 11 bis, параграф 1, подточка ii) от Бернската конвенция за закрила на литературните и художествени произведения е налице самостоятелно публично съобщаване, когато излъчване, което се извършва от първоначална излъчваща организация, се препредава от друга излъчваща организация. Всъщност така с предаването на радиотелевизионното излъчване произведението се съобщава косвено на нова публика¹⁷.

71. Пето, в това отношение Съдът, позовавайки се на ръководството на СОИС за Бернската конвенция, определя публичния характер на непрякото съобщаване с оглед на вече даденото разрешение от автора. Той уточнява, че разрешението на автора за радиотелевизионно излъчване на произведението му обхваща само пряката аудитория, тоест притежателите на приемници, които приемат излъчването лично, в частен или семеен кръг. Когато предаването обаче се извършва с цел да достигне до по-широка аудитория, често срещу възнаграждение, на нова част от публиката се дава възможност да чуе и да види произведението. В този случай разгласяването на програмата чрез излъчване по високоговорители или други подобни апарати вече не е просто приемане на самата програма, а самостоятелно действие, с което излъченото произведение се разгласява на нова публика¹⁸.

72. Шесто, Съдът приема, че клиентелата на хотел представлява нова публика. Хотелът е организацията, която, бидейки напълно наясно с последиците от действията си, дава на клиентите достъп до закриляните произведения¹⁹.

73. Седмо, Съдът подчертава, че за да е налице публично съобщаване, достатъчно е произведението да бъде предоставено на публично разположение, така че всеки да може да има достъп до него²⁰.

74. Осмо, Съдът приема, че предоставянето на достъп до излъчваните произведения е допълнителна услуга, която се предоставя с цел извличане на известна полза. В хотелите предоставянето на този достъп служи дори за стопански цели, тъй като посочената услуга оказва влияние върху имиджа на хотелите и следователно върху цената на стаите²¹.

75. Девето, Съдът обаче изрично уточнява, че само по себе си предоставянето на приемници не представлява съобщаване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. От друга страна, разпространението на сигнал чрез поставени в хотелските стаи телевизионни приемници, което даден хотел извършва за клиентите си, представлява публично съобщаване по смисъла на посочената разпоредба, независимо с какви технически средства се предава сигналът²².

2. По тълкуването на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115

76. Преди да се спра на тълкуването на използваните в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 понятия за публично съобщаване (в) и за ползвател (г), както и на задължението за заплащане на справедливо възнаграждение (д), в самото начало бих желала да уточня, че тези понятия са самостоятелни понятия на правото на Съюза (а), които следва да бъдат тълкувани, като се отчита международноправният им контекст (б).

17 — Пак там, точка 40.

18 — Пак там, точка 41.

19 — Пак там, точка 42.

20 — Пак там, точка 43.

21 — Пак там, точка 44.

22 — Пак там, точка 45 и сл.

а) Самостоятелни понятия на правото на Съюза

77. Някои от участниците в производството посочват, че правото на Съюза не налагало еднакво тълкуване на определени понятия, съдържащи се в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, като например на понятието за публично съобщаване, поради което държавите членки следвало да дадат определение на тези понятия.

78. В това отношение следва да се отбележи, че при липсата на препращане към правото на държавите членки понятията, използвани в член 8, параграф 2 от Директивата, са самостоятелни понятия на правото на Съюза. За да се осигури еднаквото прилагане на правото на Съюза във всички държави членки и да бъде спазен принципът на равенство в целия Европейски съюз, тези понятия трябва да бъдат тълкувани еднакво²³. Само така може да бъде постигната посочената в съображение 6 от Директива 2006/115 цел да се улесни извършването на творчески, художествени и предприемачески дейности чрез предоставянето на хармонизирана правна закрита в Общността.

79. При все това в определени случаи, въпреки наличието на самостоятелно понятие на правото на Съюза, може да е извършена хармонизация само в много ограничена степен, така че регулаторният интензитет на понятието да е много нисък. В такива случаи правото на Съюза налага само широка нормативна рамка, която държавите членки трябва да запълнят²⁴. Съдът изхожда от това положение във връзка с понятието за справедливост на възнаграждението по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115²⁵. Доколкото регулаторният интензитет на понятията обаче трябва да се преценява отделно за всяко понятие, използвано в дадена разпоредба, от това не могат да се направят никакви изводи за останалите понятия, използвани в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115.

б) Международноправен контекст и контекст на правото на Съюза

80. Трябва също така да се има предвид, че разпоредбата за правото на справедливо възнаграждение по член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 следва да се тълкува с оглед на нейния международноправен контекст.

81. Всъщност на международноправно равнище правото на справедливо възнаграждение е уредено в член 12 от Римската конвенция и в член 15 от WPPT. Следователно член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкува с оглед на посочените международноправни разпоредби.

82. Що се отнася до WPPT, това се дължи на факта, че самият Съюз е договаряща страна по този договор. Всъщност съгласно постоянната съдебна практика разпоредбите на правото на Съюза трябва да се тълкуват с оглед на международноправния договор, особено когато Съюзът е договаряща страна по него и целта на посочените разпоредби на правото на Съюза е въпросният договор да бъде приведен в действие²⁶.

23 — Пак там, точка 31.

24 — Решение по дело SENA, посочено в бележка под линия 11, точка 34.

25 — Пак там, точки 34—38.

26 — Решение от 10 септември 1996 г. по дело Комисия/Германия (C-61/94, Recueil, стр. I-3989, точка 52), Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles, посочено в бележка под линия 4, точка 35. Вж. по този въпрос *Rosenkranz*, F. Die völkerrechtliche Auslegung des EG-Sekundärrechts dargestellt am Beispiel der Urheberrechts, Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht, 2007, 238 sq., 239 sq.

83. Що се отнася до Римската конвенция, несъмнено следва да се посочи, че самият ЕС не е страна по нея. От съображение 7 от Директива 2006/115, съгласно което хармонизацията на законодателствата трябва да бъде извършена, така че да не противоречи на Римската конвенция, обаче следва, че разпоредбите на Римската конвенция трябва да бъдат взети предвид.

в) По понятието за публично съобщаване

84. От формулировката на понятието за публично съобщаване е видно, че могат да бъдат разграничени два негови елемента. Първо, трябва да е налице съобщаване. Второ, съобщаването трябва да е публично.

і) По понятието за съобщаване

85. Вярно е, че Директива 2006/115 не дава изрично определение на „съобщаване“ по смисъла на член 8, параграф 2 от нея. От текста и контекста на посочената разпоредба могат обаче да бъдат изведени насоки как следва да се тълкува това понятие.

86. Както се посочи по-горе²⁷, при тълкуването на понятието за съобщаване, съдържащо се в посочената разпоредба, е необходимо да бъдат съобразени изискванията по член 12 от Римската конвенция и по член 15 от WPPT. По отношение на понятието за съобщаване от значение по-специално е член 15, параграф 1 във връзка с член 2, буква ж) от WPPT. Член 15, параграф 1 предвижда, че за прякото или непряко използване с цел излъчване или публично съобщаване изпълнителите и продуцентите на звукозаписи притежават право на еднократно справедливо възнаграждение. В член 2, буква ж) от WPPT понятието за публично съобщаване е дефинирано като представянето пред обществена аудитория чрез всякакви средства, с изключение на разпространение в ефир, на звук от изпълнение, звук или възпроизведен звук, записан под формата на звукозапис. Освен това в посочената разпоредба се уточнява, че за да е налице публично съобщаване за целите на член 15 от WPPT е достатъчно звукът, записан под формата на звукозапис, да може да бъде чул или да е възпроизведен.

87. От посоченото могат да се направят следните изводи за понятието за съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115.

88. Първо, член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 обхваща както прякото, така и непрякото съобщаване. Този извод се подкрепя преди всичко от широката формулировка и генезиса на разпоредбата. Всъщност от генезиса на Директива 92/100 е видно, че не е сметено за необходимо понятието за съобщаване да бъде допълнително конкретизирано с добавяне на израза „пряко или непряко“, тъй като при употребата на понятието за съобщаване е очевидно, че е обхванато и непрякото съобщаване²⁸. Такова тълкуване понастоящем се подкрепя и от член 15 от WPPT, след влизането му в сила, който изисква да е налице право и в случаите на непряко предаване²⁹.

89. Второ, за да е налице съобщаване, е достатъчно да бъде дадена възможност за слушане на звука, съхранен върху звукозаписа. Без значение е дали клиентът реално е чул звука. Този извод се подкрепя на първо място от член 2, буква ж) от WPPT, която разпоредба се позовава на възможността за слушане. На следващо място в съответствие със смисъла и целта на

27 — Вж. точка 81 от настоящото заключение.

28 — *Reinbothe, J., Lewinski, S.* The E.C. Directive on Rental and Lending Rights and on Piracy, Sweet & Maxwell 1993, p. 97.

29 — Член 12 от Римската конвенция предвижда такова право само при пряко предаване. В това отношение договарящите се страни по WPPT съзнателно са надхвърлили обхвата на Римската конвенция.

Директива 2006/115 би трябвало да е достатъчно, ако клиентът има правната и практическата възможност да използва звукозаписите³⁰. Предимството на тълкуване в този смисъл се състои и в това, че в това отношение то съответства на тълкуването на понятието за публично съобщаване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29.

90. Прилагайки тези изисквания, следва да се приеме, че понятието за съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкува в смисъл, че такова е налице, когато хотелиерът поставя в стаите на клиентите телевизионни и/или радиоприемници и подава до тях излъчван сигнал. В този случай всъщност е налице непряко съобщаване, независимо дали клиентите действително са приели радио- или телевизионна програма.

91. Във връзка с това Комисията поддържа, че понятието за публично съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 по принцип не трябва да се тълкува по-разширително от понятието за публично съобщаване, съдържащо се в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. Според нея е необходимо да бъде отчетена волята на законодателя на Съюза да предвиди по-висока степен на закрила на авторските права, отколкото на сродните права на продуцентите на звукозаписи и на артистите изпълнители, и следователно логиката на системата не допускала на продуцентите на звукозаписи и на артистите изпълнители да бъдат предоставени на основание член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 права с по-широк обхват, отколкото на авторите на основание член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. По тази причина било необходимо да бъдат взети предвид съображения 23 и 27 от Директива 2001/29.

92. Съображение 27 от Директива 2001/29 обаче не е пречка в случай като настоящия да се приеме, че е налице съобщаване. Всъщност посоченото съображение следва да се разбира в смисъл, че лицата, които предоставят на разположение устройства за възпроизвеждане, без същевременно да контролират достъпа до произведенията, защитени от авторско право, не извършват по този начин действие на публично съобщаване. Такъв е случаят например, когато се продават или отдават под наем телевизионни приемници или радиоприемници, или когато доставчик на интернет услуги предоставя само достъп до интернет. В случай като настоящия обаче хотелиерът не просто предоставя на разположение устройствата за възпроизвеждане. Нещо повече, той предоставя на клиентите на хотела, макар и само непряко, но все пак целенасочено, достъп до звукозаписите³¹.

93. Доколкото Комисията, позовавайки се на съображение 23 от Директива 2001/29, е на мнение, че самото приемане на излъчван сигнал с апарати за автоматично приемане не може да представлява съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, за целите на настоящия въпрос не е необходимо да се разглежда това становище. Запитващата юрисдикция пояснява, че в настоящия случай хотелиерът не просто приема излъчвания сигнал, но и го препредава³².

ii) По понятието за публика

94. В Директива 2006/115 също така не е изяснено какво следва да се разбира под „публичност“ на съобщаването.

30 — Вж. в това отношение точка 67 от заключението на генералния адвокат Sharpston, представено на 13 юли 2006 г. по дело SGAE/Rafael Hoteles (посочено в бележка под линия 4), както и точка 22 от заключението на генералния адвокат La Pergola, представено на 9 септември 1999 г. по дело Egeda (C-293/98, Recueil, стр. I-629).

31 — Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles (посочено в бележка под линия 4), точка 45 и сл.

32 — Препращам към точки 90—109 и точки 114—125 от моето заключение по дело SCF (C-135/10), в което разглеждам този правен въпрос.

95. За разлика от дефиницията на понятието за съобщаване, в това отношение легалната дефиниция на „публично съобщаване“, съдържаща се в член 2, буква ж) от WPPT, не е от полза. Всъщност публичният аспект, който трябва да бъде дефиниран, не е разгледан по-задълбочено в цитираната норма. По-скоро просто е посочено, че трябва да е предоставена възможност на публиката за слушане, поради което в това отношение легалната дефиниция се оказва изпразнена от съдържание.

96. Възниква обаче въпросът дали в това отношение може да се използва посочената по-горе практика на Съда³³ относно тълкуването на понятието за публично съобщаване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, съгласно която съобщаването в хотелска стая може да е публично, когато бързото заемане от клиентите на хотела един след друг на стаите води до засилено използване на закриляното произведение.

97. Според мен на този въпрос следва да се отговори утвърдително³⁴.

98. На първо място, тази теза се подкрепя от използването на едно и също понятие в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 и в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Наистина, на това ирландското правителство възразява, че след постановяването на Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles при кодифицирането на Директива 92/100 с Директива 2006/115 не е направено уточнение в смисъл, че понятието за публично съобщаване в член 8, параграф 2 от нея трябва да се тълкува съгласувано с понятието за публично съобщаване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. Считам обаче, че това възражение е неубедително. По-скоро според мен обстоятелството, че след постановяването на Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles съдържащото се в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 понятие за публично съобщаване е запазено, без да се дават допълнителни насоки, подкрепя именно тезата за съгласувано тълкуване на това понятие, съдържащо се в двете разпоредби.

99. На второ място, според мен тясната връзка, която съществува по същество и от правна страна между авторското право и сродните права на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи, подкрепя тезата, че двете понятия трябва да се тълкуват съгласувано.

100. Всъщност преди всичко следва да се има предвид, че между Директива 2006/115 и Директива 2001/29 съществува връзка, доколкото правата на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи са уредени не само в Директива 2006/115, но и в член 3, параграф 2 от Директива 2001/29. Последната разпоредба въвежда изключително право на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи в специалната хипотеза на предоставяне на публично разположение, в свободно избрано място и време, докато първата разпоредба предвижда само право на справедливо възнаграждение в хипотезата на публично съобщаване. С оглед на това не считам за логично едни и същи понятия, съдържащи се в двете директиви, да бъдат тълкувани по различен начин.

101. На следващо място, трябва да се отчете връзката по същество между авторското право, от една страна, и сродните права на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи, от друга. В много случаи музикални произведения, защитени от авторско право, се предоставят на разположение на широката публика единствено в интерпретация на артист изпълнител, чието представяне или изпълнение е на звукозапис. Ако се има предвид, че целта на правото на справедливо възнаграждение по член 8, параграф 2 от Директивата е именно да се заплаща

33 — Вж. точки 66—75 от настоящото заключение.

34 — В този смисъл и *Walter, M., Lewinsky, S. European Copyright Law. Oxford University Press 2010, p. 989.*

възнаграждение за този принос на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи, има редица причини да се смята, че понятието за публично съобщаване, съдържащо се в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 и в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, трябва да се тълкува съгласувано.

102. На трето място, тази теза се подкрепя и от съображение 5 от Директива 2006/115, съгласно което целта е да се осигури адекватен доход на артистите изпълнители, а на продуцентите на звукозаписи — достатъчно възвръщане на извършените инвестиции. Ако се отчита посочената по-горе тясна връзка между авторското право и сродните му права, не става ясно защо в случай на публично съобщаване на звукозапис авторът трябва да има изключително право по силата на член 3, параграф 1 от Директивата, а за разлика от него артистите изпълнители и продуцентите на звукозаписи да не получат справедливо възнаграждение по силата на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 и да останат с празни ръце.

103. Напротив, възраженията срещу такова съгласувано тълкуване са неубедителни.

104. Първо, не разбирам защо обстоятелството, че член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 предвижда изключително право на авторите, докато член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 предоставя само икономическо право на справедливо възнаграждение на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи, трябва да обосновава различно тълкуване на понятието за публика.

105. Особеността при предоставянето на изключително право по силата на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 се състои в това, че позволява на автора да забрани използването на музиката му от лица, които не са получили разрешение за това. Що се отнася до вече публикуваните с търговска цел звукозаписи, волята на законодателя на Съюза не е била да се отива толкова далеч по отношение на материализираните в тях сродни права на продуцентите на звукозаписи и на артистите изпълнители. При все това той им е предоставил като компенсация право на справедливо възнаграждение. Следователно съдържащата се в член 8, параграф 2 от Директивата уредба може да се тълкува като един вид принудителна лицензия³⁵. Ако бъдат отчетени идеите за компенсация и за принудителна лицензия, разумно е в хипотезата на публично съобщаване на звукозапис на продуцентите на звукозаписи и на артистите изпълнители да се предоставя право на справедливо възнаграждение във всички случаи, когато авторът има изключително право.

106. На второ място, от факта, че съгласно съображение 9 от Директива 2001/29 целта е авторът да се ползва от висока степен на закрила, а съгласно съображение 5 от Директива 2006/115 артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи — само от адекватна степен на закрила, също така не може непременно да се заключи, че по отношение на сродните права елементът на публичност на съобщаването следва да се тълкува по-тясно. Според мен далеч по-логично е този факт да се разбира като насока за това, че член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 предвижда за авторите изключително право, докато член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 предвижда за артистите изпълнители и продуцентите на звукозаписи не изключително право, а само право на справедливо възнаграждение.

107. Трето, твърди се, че Съдът е основал тълкуването на понятието за публично съобщаване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 на съображение 23 от Директива 2001/29, съгласно което правото на публично съобщаване следва да се тълкува в широк смисъл. Поради това че Директива 2006/115 не съдържа аналогично съображение, съдържащото се в тази директива понятие за публично съобщаване трябвало да се тълкува стеснително.

35 — WIPO, WIPO Intellectual Property Handbook, 2004, p. 318.

108. Това възражение в крайна сметка също трябва да бъде отхвърлено.

109. Наистина, трябва да се признае, че в Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles при тълкуването на понятието за публично съобщаване Съдът действително се е основал на посоченото съображение, както и че в Директива 2006/115 не се съдържа аналогично съображение.

110. Това обаче не обосновава по-тясното тълкуване на понятието за публичност на съобщаването, съдържащо се в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Всъщност изложените по-горе съображения и цели, посочени в съображения 3, 4 и 5 от Директива 2006/115, за справедливо възнаграждение на носителите на права, сами по себе си подкрепят подхода, според който понятието за публика, съдържащо се в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 и в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, трябва да се тълкува съгласувано. Освен това следва да се посочи, че Съдът извежда изискването за разширително тълкуване и от факта, че съгласно съображение 10 от Директива 2001/29 на авторите следва да се гарантира съответно възнаграждение. В това отношение обаче в съображение 5 от Директива 2006/115 има аналогично съображение, съгласно което на носителите на сродни права също следва да се гарантира адекватен доход или адекватно възвръщане на инвестициите.

111. Като междинно заключение следва да се посочи, че понятието за публичност на съобщаването, съдържащо се в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, по принцип³⁶ трябва да се тълкува като понятието за публичност на съобщаването по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. Следователно в случай като разглеждания наличието на публичност на разгласяването се извежда от това, че в хотелските стаи бързото заемане от клиентите на хотела един след друг на стаите на хотела може да доведе до засилено използване на закриляното произведение.

iii) Заключение

112. Поради горните съображения понятието за публично съобщаване по член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 следва да се тълкува в смисъл, че хотелиерът, който поставя в хотелските стаи радио- и телевизионни приемници и предава до тях излъчван сигнал, непряко публично съобщава звукозаписите, използвани в радио- и телевизионни излъчвания.

113. Във връзка с това бих искала да отбележа, че в съдебното заседание се спори по въпроса дали може да е налице публично съобщаване и когато със съобщаването не се преследва стопанска цел. Доколкото обаче настоящият случай се отнася до положение, в което даването на възможност за слушане на звукозаписите представлява допълнителна услуга, която влияе върху имиджа на хотелите и цената на стаите, налице е стопанска цел, поради което за целите на настоящото производство не е необходимо този аспект да бъде разглеждан по-подробно³⁷.

г) По понятието за ползвател

114. По-нататък запитващата юрисдикция иска да се установи дали хотелиерът представлява „ползвател“ по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Всъщност член 8, параграф 2 от Директивата предвижда, че лицето, към което може да бъде насочено искането за справедливо възнаграждение, възникващо при използването на звукозапис с оглед публично съобщаване, е ползвателят.

³⁶ — Относно разглеждането на въпросите как следва да се тълкува понятието за публика по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 в случая на апарат за автоматично приемане и дали това тълкуване може да се приложи спрямо понятието за публика по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, вж. точки 114—125 от моето заключение по дело C-135/10, SCF.

³⁷ — За повече подробности препращам към точки 128—135 от моето заключение по дело C-135/10, SCF, в които се разглежда този правен въпрос.

115. Ползвател по смисъла на член 8, параграф 2 от Директивата е всяко лице, което излъчва по безжичен път или публично разгласява звукозапис.

116. Противно на становището на ирландското правителство, от обстоятелството, че понятието за ползвател е употребено в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, но не и в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, не може да се заключи, че разпоредбата на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкува стеснително. Причината за посочената текстова разлика между двете разпоредби всъщност е следната: член 3, параграф 1 от Директивата предоставя изключително право, което авторът може да противопостави на всички. Поради тази причина лицето, срещу което може да е насочена претенцията, не е необходимо да бъде посочено в тази разпоредба. За разлика от това, член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 не предоставя изключително право, а само право на справедливо възнаграждение. Ето защо в тази разпоредба трябва да бъде определено и лицето, към което може да бъде насочена претенцията.

117. Междинното ми заключение е, че хотелиерът, който непряко публично разгласява звукозаписите, е ползвател по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, а следователно и лицето, срещу което може да бъде насочено искането за справедливо възнаграждение по силата на тази разпоредба.

д) По задължението за заплащане на еднократно справедливо възнаграждение

118. Освен това запитващата юрисдикция иска да се установи дали ако радио- или телевизионният оператор вече е заплатил справедливо възнаграждение за използването на звукозаписите при излъчването, то и хотелиерът, който предоставя на клиентите си достъп до радио- и телевизионни излъчвания в хотелските стаи и следователно непряко публично разгласява използваните в излъчванията звукозаписи, също трябва да заплаща справедливо възнаграждение за използването на звукозаписите.

119. Член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 предвижда както че ползвателят заплаща еднократно справедливо възнаграждение, ако публикуван с търговска цел звукозапис или презапис на този звукозапис се използва за излъчване по безжичен път или за какъвто и да е вид публично съобщаване, така и че това възнаграждение се поделя между съответните артисти изпълнители и продуценти на звукозаписи. При липса на съгласие между артистите изпълнители и продуцентите на звукозаписи държавите членки могат да установят условията за поделене на възнаграждението помежду им.

120. От текста и структурата на разпоредбата следва, че в такава хипотеза и хотелиерът трябва да заплаща справедливо възнаграждение.

121. Обратно на становището на ирландското правителство, всъщност думите „или“ и „еднократно“ не дават основание да се приеме, че в такава хипотеза хотелиерът не трябва да заплаща възнаграждение (i). В допълнение нито становището на ирландското правителство и на Комисията, че заплащането на допълнително възнаграждение не би било справедливо (ii), нито позоваването от Комисията на правото на държавите членки на преценка (iii), са убедителни доводи. На последно място, позоваването от гръцкото правителство на факта, че в някои държави членки задължително се заплащат такси за радио- и телевизионно разпространение, само по себе си не може да обоснове отклонение от задължението за заплащане на справедливо възнаграждение (iv).

i) По значението на думите „или“ и „еднократно“

122. Според ирландското правителство от думите „или“ и „еднократно“, съдържащи се в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, следвало, че хотелиерът не трябва да заплаща възнаграждение за непряко публично съобщаване на звукозаписите, ако радио- или телевизионният оператор вече е заплатил справедливо възнаграждение за използването на звукозаписите в излъчванията му.

123. Този довод е неубедителен.

124. Използвайки думата „еднократно“ в член 8, параграф 2, първо изречение от Директива 2006/115, законодателят на Съюза просто е искал да подчертае, че не трябва да се заплаща възнаграждение на артистите изпълнители и допълнително такова на продуцентите на звукозаписи, а само еднократно възнаграждение, което след това трябва да се подели между артистите изпълнители и продуцентите на звукозаписи.

125. Това тълкуване се подкрепя, първо, от текста и структурата на разпоредбата, и по-специално от връзката с член 8, параграф 2, второ изречение от Директива 2006/115, регламентиращо как еднократното справедливо възнаграждение следва да се подели между продуцентите на звукозаписи и артистите изпълнители.

126. Второ, според мен само това тълкуване е съвместимо с изложеното по-горе разбиране на правото на справедливо възнаграждение съгласно член 8, параграф 2, първо изречение от Директива 2006/115 като един вид принудителна лицензия. Ако се възприеме посоченото разбиране, в случай на използване на звукозапис по смисъла на тази разпоредба, тоест както в хипотезата на излъчване, така и в хипотезата на последващо публично съобщаване, засягането на сродните права трябва да бъде винаги компенсирано, така че всеки път да възниква право на справедливо възнаграждение.

127. Трето, обратно на становището на ирландското правителство, по мое мнение това разбиране се подкрепя от съдържащото се в член 15 от WPPT изискване на международното право, от което следва, че член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 обхваща и случаите на непряко съобщаване. В случай на непряко съобщаване по правило е налице право на справедливо възнаграждение от лицето, излъчило или пряко разгласило звукозаписите. Ако в този случай се отрече задължението на лицето, което непряко разгласява звукозаписите, поради съображението че за излъчването или за прякото съобщаване вече е заплатено справедливо възнаграждение, тогава в хипотезата на непряко публично съобщаване по принцип не би възникнало право на възнаграждение. Считам това за несъвместимо със съдържащото се в член 15 от WPPT изискване на международното право.

128. Следователно в случай като настоящия думите „или“ и „еднократно“, съдържащи се в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, не са пречка за задължението на хотелиера да заплаща справедливо възнаграждение.

ii) По справедливостта на допълнителното заплащане

129. Ирландското правителство и Комисията твърдят, че не било справедливо по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 в случай като настоящия да се предвижда хотелиерът да заплаща допълнително възнаграждение. В крайна сметка продуцентите на звукозаписи и артистите изпълнители вече имали право спрямо излъчващата организация.

130. Тази позиция не е убедителна.

131. На първо място, всъщност тя е несъвместима с идеята, залегнала в основата на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, че възнаграждение следва да се дължи във всеки случай на предоставена на допълнителна част от публиката възможност да слуша звукозаписите. Справедливото възнаграждение, което се заплаща за използването на звукозаписа, включен в радио- и телевизионно излъчване, всъщност обхваща само приемането на излъчването в личен или семеен кръг. Достигането до нова аудитория като клиентите на хотел излиза извън обхвата на това използване и следователно представлява по-нататъшно използване под формата на непряко публично съобщаване. Съгласно тълкуването на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 за това по-нататъшно използване се дължи допълнително справедливо възнаграждение като един вид компенсаторна принудителна лицензия.

132. На второ място, подобна позиция според мен е несъвместима с изискванията на международното право по член 15 от WPPT. Както вече се посочи³⁸, тази разпоредба предвижда, че справедливо възнаграждение трябва да се заплаща и при непряко публично съобщаване на звукозапис. Считаю, че подход, според който заплащането на справедливо възнаграждение за непряко съобщаване не е справедливо по съображението, че справедливо възнаграждение вече трябва да се заплаща за прякото съобщаване, обезсмисля посоченото изискване на международното право.

133. На трето място, според мен подходът на ирландското правителство и на Комисията може да породи противоречиви преценки. Така лицето, което стопанисва бар, ресторант или дискотека и самото то пуска звукозаписи, би следвало да трябва да заплаща за това справедливо възнаграждение. Посоченото лице обаче не би трябвало да заплаща възнаграждение за това, че дава възможност за слушането на радиопрограма, при която просто се възпроизвеждат звукозаписи.

iii) По правото на държавите членки на преценка

134. Освен това Комисията счита, че държавите членки имат право на преценка дали в случая като настоящия наред с правото на справедливо възнаграждение от излъчващите организации да предвидят и право на възнаграждение от хотелиера.

135. Тази теза не може да бъде възприета.

136. Първо, следва да се констатира, че не е логично да се приеме, че е налице подобно право на преценка въз основа на текста на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Действително поради ниския регулаторен интензитет на понятието за справедливост³⁹ държавите членки имат широко право на преценка по въпроса какво възнаграждение да считат за справедливо. Посочената разпоредба обаче не им оставя право на преценка *дали* трябва да предвидят възнаграждение. Напротив, член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 изисква от държавите членки да предвидят справедливо възнаграждение както в случаите на използване на звукозаписи за излъчване, така и в хипотезата на използване за публично съобщаване.

137. На второ място, тълкуването в смисъл, че държавите членки трябва да предвидят възнаграждение, но могат да сведат номиналната му стойност до нула, е трудно съвместимо с текста на посочената разпоредба. Нещо повече, подобно тълкуване изглежда противоречи на преследваната с член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 цел на продуцентите на звукозаписи и на артистите изпълнители да се гарантира справедливо обезщетение за допълнителното засягане на техните права на интелектуална собственост вследствие на непрякото съобщаване на звукозаписите.

38 — Вж. точка 127 от настоящото заключение.

39 — Вж. точка 78 от настоящото заключение.

138. Трето, доводът на Комисията, че при определянето на пределите на правото на държавите членки на преценка трябва да бъде отчетена и свободата на преценка, която те имат по силата на международното право, е неубедителен.

139. Преди всичко следва да се отбележи, че държавата членка не може да се позовава на съществуваща по силата на международното право свобода на преценка при наличието на по-строги изисквания на правото на Съюза. Поради това считам подхода на Комисията за изначално неправилен.

140. На следващо място следва да се има предвид, че самият Съюз е страна по WPPT и следователно е обвързан от международноправните задължения, произтичащи от този договор. Съгласно принципа на лоялност държавата членка трябва да се въздържа от всички мерки, които биха могли да имат за последица неизпълнение на посочените международноправни задължения от страна на Съюза.

141. Съюзът е обвързан от член 15 от WPPT, който предвижда право на справедливо възнаграждение и в случаите на непряко съобщаване. Съюзът не може да се позовава на изключение или ограничение с оглед на посочената разпоредба. Член 15, параграф 3 от WPPT е ирелевантен. Тази разпоредба предвижда, че в нарочно уведомление до генералния директор на Световната организация за интелектуална собственост всяка от договарящите се страни има право да декларира, че ще прилага разпоредбите, свързани с правото на справедливо възнаграждение по член 15, параграф 1 от WPPT, единствено по отношение на определени видове ползване, че ще ограничи по друг начин прилагането на тези разпоредби или че разпоредбите няма да бъдат прилагани. Съюзът обаче не е направил такова уведомление. В това отношение не е възможно позоваване и на член 16 от WPPT. Всъщност параграф 1 от тази разпоредба просто позволява на договарящите се страни да предвидят за сродните права същите ограничения и изключения като предвидените от тях по отношение на авторските права. Ето защо не е налице норма, която допуска самостоятелни ограничения и изключения само за сродните права. Параграф 2 от посочената разпоредба сам по себе си също не е основание за ограничение или изключение. Всъщност самият този параграф не предвижда възможност за ограничение или изключение, а по-скоро ограничава правото на договарящите се страни на преценка по отношение на изключенията и ограниченията, предвидени съгласно WPPT.

142. Като междинно заключение трябва да се приеме, че доводът на Комисията, изведен от правото на държавите членки на преценка, също трябва да бъде отхвърлен.

iv) По последиците от таксите за радио- и телевизионно разпространение

143. На последно място, що се отнася до изявлението на гръцкото правителство, че в някои държави членки е задължително заплащането на такса за радио- и телевизионно разпространение, която и хотелите трябва да заплащат, самò по себе си позоваването на този факт не е убедително. Всъщност доколкото подобна такса не служи за целите на справедливо възнаграждение на артистите изпълнители и на продуцентите на звукозаписи, а на други цели, като например за финансирането на предлагането на обществена услуга за радио- и телевизионно разпространение, събирането на такава такса не може да има отрицателни последици за артистите изпълнители и продуцентите на звукозаписи.

v) Заключение

144. Ето защо член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 следва да се тълкува в смисъл, че ако радио- или телевизионният оператор вече е заплатил справедливо възнаграждение за използването на звукозаписите в излъчването, то хотелиерът, който предоставя на клиентите си достъп до радио- и телевизионни излъчвания в хотелските стаи и следователно непряко публично разгласява използваните в предаванията звукозаписи, също трябва да заплаща справедливо възнаграждение за използването на звукозаписите.

3. Заключение

145. В обобщение следва да се приеме, че член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкува в смисъл, че хотелиерът, който поставя в хотелските стаи телевизионни и/или радиоприемници и предава до тях излъчван сигнал, е длъжен да заплаща справедливо възнаграждение за това, че непряко публично разгласява използваните в излъчванията звукозаписи, дори ако радио- и телевизионните оператори от своя страна вече са заплатили справедливо възнаграждение за това, че са използвали тези звукозаписи в излъчването си.

VIII – По третия преюдициален въпрос

146. С третия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115 позволява на държавите членки да освободят хотелиерите от задължението да заплащат „еднократно справедливо възнаграждение“. Това би предполагало, че непрякото публично съобщаване на звукозаписи чрез радио- и телевизионни приемници представлява „лично използване“ по смисъла на същата разпоредба.

A– Основни доводи на страните

147. Според *ищеца в главното производство* член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115 е неприложим в случай като настоящия. Видно от практиката на Съда, установена с Решение дело SGAE/Rafael Hoteles, в подобна хипотеза нямало лично използване по смисъла на посочената разпоредба. Хотелът използвал за търговски цели звукозаписите, разгласявайки ги публично в свой икономически интерес. Използването от страна на клиент на хотела за лични цели или на мястото на използване било без значение. Член 10 от Директива 2006/115, който трябвало да се тълкува стеснително като разпоредба, съдържаща изключение, така или иначе допускал само ограничения на правото на справедливо възнаграждение и следователно не позволявал толкова широко изключение като съдържащото се в ирландското законодателство. Освен това посоченото законодателство не отговаряло на изискванията на триетапния тест по член 10, параграф 3 от Директивата.

148. Според *ирландското и гръцкото правителство и Комисията* член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115 допуска държавата членка да предвиди изключение като съдържащото се в ирландското законодателство. Най-напред ирландското и гръцкото правителство отбелязват, че използването на радио- и телевизионните приемници от клиента на хотела в хотелската стая било лично, тъй като хотелската стая попадала в обхвата на защитената от основните права неприкосновеност на личния живот. Според ирландското правителство определящият елемент са отделните зрители или слушатели в отделните стаи. Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles било неприложимо към настоящия случай. Така или иначе в посоченото решение Съдът не приел за несъвместими обстоятелствата, че хотелските стаи имат личен характер, но въпреки това се извършва публично съобщаване. Във връзка с това Комисията изтъква, че в Директива 2006/115 нямало определение на понятието за лично използване и поради това държавата

членка можела да дефинира определени места като места за лично използване по смисъла на член 10, параграф 1 от Директива 2006/115. Освен това според ирландското правителство и Комисията триетапният тест по член 10, параграф 3 от Директива 2006/115 също не е пречка да се прилага разпоредбата на член 10, параграф 1, буква а).

Б– Правен анализ

149. Член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115 предвижда, че в случай на лично използване държавите членки могат да ограничат правата, съдържащи се в глава II от Директивата, в която е уредено и правото на справедливо възнаграждение по член 8, параграф 2 от Директива 2006/115.

150. Посочената разпоредба следва да се тълкува в смисъл, че в случай като настоящия с нея не може да бъде ограничено задължението на хотелиера да заплаща справедливо възнаграждение за публичното съобщаване на звукозаписи по силата на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115.

151. Всъщност в рамките на член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115 релевантна е преценката на съответното използване. Освен това от решаващо значение е съответното използване за публични или лични цели, но не и публичното или личното естество на мястото, на което се извършва това използване⁴⁰.

152. Използването на звукозаписите, което в настоящия случай води до възникване на правото на справедливо възнаграждение по силата на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, е използването от страна на хотелиера под формата на публично съобщаване. Според мен посоченото използване не може да попада в обхвата на изключението по член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115, понеже използването от страна на хотелиера под формата на публично съобщаване трудно може същевременно да се разглежда и като лично използване от страна на хотелиера. Всъщност понятията „лично“ и „публично“ очевидно са антоними⁴¹.

153. От друга страна, въпросът дали поведението на клиент на хотела в хотелската му стая следва да се разглежда като лично използване, е ирелевантен за целите на настоящото производство. Настоящият случай се отнася не до прилагането на член 10, параграф 1, буква а) от Директивата към използване от страна на клиент на хотела, а до използването от страна на хотелиера. Всъщност в случай като настоящия използването на звукозаписите от страна на хотелиера може да представлява публично съобщаване, а за клиента на хотела — лично използване. Считам, че в този смисъл трябва да се разбират и съображенията на Съда, изложени в Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles, в което Съдът е приел, независимо от позоваването на ползването на хотелските стаи за лични цели, че е налице публично съобщаване⁴².

154. Срещу подобно тълкуване на член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115 няма как да се възрази, че така разпоредбата ще бъде изцяло лишена от практическо действие. Напротив, тя запазва самостоятелното си приложно поле, а именно по-специално по отношение на случаите на използване, което не се изразява в публично съобщаване, а в друг вид използване, като например записване по смисъла на член 7 от Директива 2006/115.

40 — Вж. *Mahr*. F. E. Die öffentliche Wiedergabe von Rundfunksendung im Hotelzimmer. *Medien und Recht*, 2006, 372 sq., 376, който посочва, че от решаващо значение е не мястото на съобщаването, а действието на използване. Всъщност личният характер на мястото зависи от техническите условия в конкретния случай.

41 — Това становище се застъпва и по отношение на релевантната двойка понятия в областта на международното право, вж. *Ricketson*, S., *Ginsburg*. J. *International Copyright and Neighbouring Rights*. vol. I, Oxford, 2. ed., 2006, 12.02, но във връзка с Бернската конвенция.

42 — Посочено в бележка под линия 4, точки 50—54.

155. На последно място подходът на Комисията, според който при липсата на легална дефиниция на понятието за лично използване, съдържащо се в член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115, държавите членки по принцип имат право да дефинират определени места като места за лично използване по смисъла на тази разпоредба, също трябва да бъде отхвърлен. Първо, понятието за лично използване по смисъла на член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115 е самостоятелно понятие на правото на Съюза, което трябва да се тълкува еднакво в целия Съюз⁴³. Ето защо липсата на легална дефиниция в Директивата не води автоматично до право на държавите членки на преценка как да тълкуват понятието за лично използване. Както бе посочено по-горе, в настоящия случай и регулаторният интензитет на разпоредбата не е толкова нисък, че държавите членки да имат широка свобода на преценка при регулирането на правната уредба на Съюза. Напротив, понятието за лично използване е регламентирано точно толкова ясно, колкото понятието за публичност на съобщаването, тъй като понятията за лично и за публично взаимно се изключват.

156. В заключение трябва да се приеме, че член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115 следва да се тълкува в смисъл, че когато хотелиерът разгласява публично звукозаписи, задължението му да заплаща справедливо възнаграждение не може да отпадне по силата на посочената разпоредба, тъй като в този случай не е налице лично използване от страна на хотелиера.

IX – По четвъртия преюдициален въпрос

157. С четвъртия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали хотелиерът, който предоставя в хотелските стаи на клиентите устройство (различно от радио-или телевизионен приемник) и звукозаписи върху материален носител или в дигитална форма, които могат да се възпроизведат или слушат с помощта на устройството, е „ползвател“, извършващ „публично съобщаване“ на звукозаписите по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115.

A– Основни доводи на страните

158. Според *ищеца в главното производство* отговорът на този въпрос следва да бъде утвърдителен. От практиката на Съда следвало, че в такава хипотеза хотелиерът извършвал публично съобщаване спрямо клиентите на хотела, които иначе нямало да имат достъп до тези звукозаписи. В този случай не ставало въпрос просто за предоставяне на физически съоръжения, позволяващи съобщаването, което съгласно съображение 27 от Директива 2001/29 не следвало да представлява съобщаване.

159. Според *ирландското и гръцкото правителство и Комисията* на този въпрос следва да се даде отрицателен отговор. Гръцкото правителство препраща към доводите си във връзка с първия преюдициален въпрос. Според ирландското правителство и Комисията предоставянето на устройства за възпроизвеждане и на звукозаписи от хотелиера на разположение на клиентите на хотела не представлявало публично съобщаване и следователно хотелиерът не бил ползвател, който трябва да заплаща възнаграждение съгласно член 8, параграф 2 от Директива 2006/115.

43 — Вж. точка 78 и сл. от настоящото заключение.

Б– Правен анализ

160. С четвъртия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали хотелиерът, който предоставя в хотелските стаи на клиентите устройства за възпроизвеждане на звукозаписи и съответните звукозаписи върху материален носител или в дигитална форма, трябва да заплаща справедливо възнаграждение съгласно член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. В преюдициалното си запитване запитващата юрисдикция уточнява, че не става въпрос за случаи на интерактивно предаване или препредаване „до поискване“. В това отношение значение има и дали в този случай хотелиерът използва звукозаписи за публично съобщаване. По-нататък най-напред ще разгледам понятието за съобщаване (1), преди да пристъпя към понятието за публичност на съобщаването (2).

1. По понятието за съобщаване

161. Както посочих по-горе⁴⁴, съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 е налице при пряко или непряко предаване чрез всякакви средства, с изключение на разпространение в ефир, на звук или възпроизведен звук под формата на звукозапис, като това обхваща и даването на възможност за слушане на звука или възпроизведения звук под формата на звукозапис. Следователно без значение е обстоятелството, че е дадена възможност за слушане на съхранения на звукозапис звук⁴⁵.

162. Ето защо считам, че в случай като настоящия, при който хотелиерът предоставя на клиентите на хотела както устройствата за възпроизвеждане, така и съответните звукозаписи, са изпълнени посочените условия, за да е налице съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115.

163. Във връзка с това Комисията поддържа, че понятието за публично съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 по принцип не трябва да се тълкува по-разширително от понятието за публично съобщаване, съдържащо се в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. Според нея е необходимо да бъде отчетена волята на законодателя на Съюза да предвиди по-висока степен на закрила на авторските права, отколкото на сродните права на продуцентите на звукозаписи и на артистите изпълнители и следователно логиката на системата не допускала на продуцентите на звукозаписи и на артистите изпълнители да бъдат предоставени на основание член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 права с по-широк обхват, отколкото на авторите на основание член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. По тази причина било необходимо да бъдат взети предвид съображения 23 и 27 от Директива 2001/29.

164. Съображение 27 от Директива 2001/29 обаче не е пречка в случай като настоящия да се приеме, че е налице съобщаване. Всъщност посоченото съображение следва да се разбира в смисъл, че лицата, които предоставят на разположение устройства за възпроизвеждане, без същевременно да контролират достъпа до произведенията, защитени от авторско право, не извършват по този начин действие на публично съобщаване. Такъв е случаят например, когато се продават или отдават под наем телевизионни приемници или радиоприемници, или когато доставчик на интернет услуги предоставя само достъп до интернет. В случай като настоящия хотелиерът обаче не просто предоставя на разположение устройствата за възпроизвеждане. Нещо повече, той целенасочено предоставя на клиентите на хотела звукозаписи и така им дава пряк достъп до звука, съхранен на звукозаписите.

44 — Вж. точки 85—89 от настоящото заключение.

45 — Вж. точка 89 от настоящото заключение.

165. В заключение може да се приеме, че хотелиерът, който предоставя на клиентите си не само устройствата за възпроизвеждане, но и съответните звукозаписи, предоставя на разположение и за слушане материализираните в звукозаписите произведения, защитени от авторско право, така че е налице публично съобщаване както по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, така и по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115.

2. По понятието за публика

166. Както се посочи по-горе⁴⁶, понятията за публика, съдържащи се в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 и в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, по принцип трябва да се тълкуват съгласувано, така че да могат да бъдат приложени критериите, развити от Съда в Решение по дело SGAE/Rafael Hoteles.

167. Дори ако устройствата за възпроизвеждане и звукозаписи са предоставени върху материален носител или в дигитална форма, звукозаписите се съобщават на нова публика, което при наличието на бързо следващи един след друг клиенти на хотела води до кумулативен ефект и следователно до предоставяне на разположение в значителен мащаб.

168. Освен това фактическата обстановка е съпоставима с тази по посоченото дело, тъй като хотелиерът, който, бидейки напълно наясно с последиците от действията си, предоставя на клиентите достъп до закриляните произведения, цели да забавлява по-широка аудитория. В допълнение и по настоящото дело осигуряването на достъп до произведенията е допълнителна услуга, която се предоставя с цел да се извлече известна полза и следователно може да повлияе върху цената на стаята.

169. Довод против тезата за наличие на публично съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 не може да бъде и позоваването на съображение 23 от Директива 2001/29.

170. Първо, целта на посоченото съображение е просто да се уточни, че прякото изпълнение или представяне на произведението не следва да бъде включено в понятието за публично съобщаване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29⁴⁷. В настоящия случай не е налице пряко изпълнение или представяне на произведение.

171. Второ, тази идея изобщо не може да се приложи към съобщаването на звукозапис по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Всъщност понятието за съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкува, като се отчита специфичният контекст на тази разпоредба, и следователно предвид член 15 във връзка с член 2, буква ж) от WPPТ. Съгласно тези разпоредби съобщаване на звукозаписи е налице, когато на публиката е дадена възможност да слуша съхранения на звукозапис звук. С това определение договарящите се страни по WPPТ са искали да уточнят, че публично съобщаване по смисъла на член 15 от WPPТ е налице и когато звукозаписът се разгласява пред публика, присъстваща на мястото на разгласяване на звукозаписа⁴⁸.

46 — Вж. точки 94—110 от настоящото заключение.

47 — Вж. Съобщение на Комисията до Европейския парламент съгласно член 251, параграф 2, втора алинея от Договора за ЕО относно общата позиция на Съвета във връзка с приемането на Директива на Европейския парламент и на Съвета относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество, SEC (2000) 1734 окончателен.

48 — *Lewinsky, S. International Copyright and Policy*, Oxford University Press 2008, p. 481.

172. Относно по-подробното разглеждане на значението на съображение 23 от Директива 2001/29 за понятието за публично съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 препращам към точки 90—109 и точки 114—125 от моето заключение по дело C-135/10, SCF.

173. Следователно в случай като настоящия съобщаването е и публично.

3. По понятието за ползвател

174. Както се посочи по-горе⁴⁹, всеки, който разгласява публично звукозаписи по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, следва да се разглежда като ползвател по смисъла на тази разпоредба.

4. Заключение

175. Ето защо в заключение трябва да се приеме, че хотелиерът, който предоставя в хотелските стаи на клиентите устройства за възпроизвеждане на звукозаписи и съответните звукозаписи върху материален носител или в дигитална форма, използва тези звукозаписи за публично съобщаване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, и следователно трябва да заплаща справедливо възнаграждение за това по силата на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115.

X – По петия преюдициален въпрос

176. С петия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали при утвърдителен отговор на четвъртия преюдициален въпрос член 10 от Директива 2006/115 допуска държавите членки да освободят хотелиерите от задължението да заплащат „еднократно справедливо възнаграждение“ на основание „лично използване“ по смисъла на член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115.

A– Основни доводи на страните

177. *Ищецът в главното производство* счита, че на този въпрос следва да се отговори отрицателно по същите съображения като изложените във връзка с третия преюдициален въпрос. Според *ирландското и гръцкото правителство* на този въпрос следва да се даде утвърдителен отговор. Ирландското правителство посочва, че в случай като настоящия е налице лично използване. Гръцкото правителство препраща към доводите, изтъкнати в рамките на третия въпрос. Според *Комисията* въз основа на отговора на четвъртия преюдициален въпрос не е необходимо да се разглежда последният въпрос.

Б– Правен анализ

178. На петия преюдициален въпрос следва да се отговори отрицателно. Видно от съображенията, изложени във връзка с третия въпрос, ограничението по отношение на личното използване по член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115 не може да се приложи в случай на използване под формата на публично съобщаване.

49 — Вж. точки 114—117 от настоящото заключение.

XI – Заключение

179. По изложените по-горе съображения предлагам на Съда да даде следния отговор на преюдициалните въпроси:

- „1. Член 8, параграф 2 от Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, [сродни на] авторското право в областта на интелектуалната собственост (кодифицирана версия), и от Директива 92/100/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1992 година относно правото на отдаване под наем и в заем и относно някои права, сродни на авторското право в областта на интелектуалната собственост, следва да се тълкува в смисъл, че хотелиерът и стопанисващото пансион лице, които поставят в стаите телевизионни и/или радиоприемници и предават до тях излъчван сигнал, използват възпроизведените в предаванията звукозаписи за непряко публично съобщаване.
2. В такъв случай държавите членки са длъжни при транспонирането на Директива 2006/115 и на Директива 92/100 да предвидят право на справедливо възнаграждение от хотелиера и от стопанисващото пансион лице, дори ако радио- и телевизионните оператори вече са заплатили справедливо възнаграждение за използването на звукозаписите в своите предавания.
3. Член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 и от Директива 92/100 следва да се тълкува в смисъл, че хотелиерът, който предоставя в стаите на клиентите устройства за възпроизвеждане на звукозаписи, различни от телевизионни или радиоприемници, и съответните звукозаписи върху материален носител или в дигитална форма, които могат да се възпроизвеждат или слушат с такова устройство, използва тези звукозаписи за публично съобщаване.
4. Член 10, параграф 1, буква а) от Директива 2006/115 и от Директива 92/100 следва да се тълкува в смисъл, че хотелиерът и стопанисващото пансион лице, които използват звукозапис за публично съобщаване, не използват лично този звукозапис, и изключение от предвиденото в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 право на справедливо възнаграждение не е възможно, дори ако използването от клиента в стаята му има личен характер“.